

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/219/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119432491
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119432491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému Z. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX/XX, B., o zaplatenie 1 789,13 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1 187,17 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 057,78 Eur od 07. 02. 2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

Súd konanie zastavuje v časti o zaplatenie istiny 601,96 Eur.

Súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 29 Eur.

Súd žiada Slovenskú poštu - prevádzkovateľ systému, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124, aby vrátila žalobcovi súdny poplatok vo výške 29 Eur na účet žalobcu vedený v C., a. s., V: G XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, a to v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného rozhodnutia.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 32 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1 789,13 Eur, zmluvný úrok 25,50 % ročne zo sumy 1 057,78 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zmluvný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 057,78 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia a trovy konania v zmysle uzatvorenej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX (ďalej len zmluva).

2. Pred začatím pojednávania vo veci samej žalobca vzal žalobu vo výške 601,96 Eur, späť, v tejto časti navrhol konanie zastaviť, vrátiť krátený súdny poplatok 29 Eur. Žalobca uviedol, že predmetná suma predstavuje zmluvný úrok vyčíslený až do 20. 12. 2018 spolu so zákonným úrokom a predmetom konania zostáva suma 1 187,17 Eur, zmluvný úrok 25,50 % ročne a zákonný úrok z omeškania od 07. 02. 2017, t. j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru.

3. Žalovanému bola doručená žaloba s prílohami, s poučením a s výzvou na vyjadrenie. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Nenavrhol a nepredložil žiadne dôkazy. Na pojednávanie bol riadne predvolaný, pojednávania sa nezúčastnil. Svoju neprítomnosť žiadnym spôsobom neospravedlnil ani nepožiadal súd z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Súd potom rozhodoval v jeho neprítomnosti.

4. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 20. 12. 2018 Poštová banka, a. s., Bratislava ako postupca uzatvorila so žalobcom ako postupníkom Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere s príslušenstvom.

5. Žalovaný s právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom uzavrel Zmluvu o úvere dňa 28. 10. 2013. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 1 500 Eur. Žalobca si zmluvné povinnosti splnil a poskytol žalovanému finančné prostriedky prevodom na účet. Žalovaný svoj záväzok splatil čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob započítania sú uvedené v listine Aktuálny stav úveru časť Zaplatené splátky.

6. Žalovaný si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas nesplnil a právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 06. 02. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru podľa Článku VI. obchodných podmienok pre úver ku dňu 06. 02. 2017. Žalovaný napriek výzve svoj záväzok nesplnil.

7. Žalobca si uplatnil zmluvné úroky z úveru. Poukázal na § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Uviedol, že Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Žalobca mal za to, že mu patria zmluvné úroky aj za dobu po splatnosti úveru, a to až do doby vrátenia peňažných prostriedkov.

8. Žalobca si uplatnil zmluvný úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ vo výške 5 % ročne a nárok na náhradu trov konania.

9. V žalobe žalobca uviedol, že nesplatená istina úveru je 1 057,78 Eur, zmluvné úroky do zosplatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania do 20. 12. 2018 vo výške 691,60 Eur, dlžné poplatky 39,75 Eur.

10. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

14. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

15. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. Súd podľa § 144 CSP a § 145 ods. 2 CSP konanie čiastočne zastavil vo výške 601,96 Eur z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom pred začatím pojednávania vo veci samej. Žalobca si uplatnil len zmluvné úroky vo výške 89,64 Eur, keďže v takejto výške bol vyčíslený úrok, zmluvný úrok do zosplatnenia podľa výzvy zo dňa 06. 02. 2017.

19. Podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch súd vrátil žalobcovi súdny poplatok z dôvodu čiastočného späťvzatia sumy kráteného o sumu 6,70 Eur, tak ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia a zároveň požiadal príslušný orgán o jeho vrátenie na účet žalobcu.

20. Z predložených listinných dôkazov nebolo sporné, že žalovaný s Poštovou bankou uzatvoril Zmluvu o úvere konsolidácia, v zmysle ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1 500 Eur, výška mesačnej splátky 41 Eur, výška úrokovej sadzby 25,50 % p. a., nepoistený úver, dátum prvej splátky k 10. 11. 2013, dátum každej ďalšej splátky k 10. dňu v mesiaci, konečná splatnosť úveru 10. 10. 2019, počet splátok 72, RPMN banky 28,71 %, priemerná RPMN na trhu 25,21 %.

21. Poštová banka ako veriteľ vyhlásila predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. OP ku dňu 06. 02. 2017 z dôvodu, že žalovaný aj napriek výzve svoj záväzok nesplnil.

22. Súd mal za to, že Poštová banka postúpila platne pohľadávku na žalobcu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžník bol v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému riadne oznámené. Poštová banka žalovanému zaslala výzvu na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 10. 01. 2017. Upozornila žalovaného podľa § 53 ods. 9 OZ, že ku dňu 10. 01. 2017 je pohľadávka banky zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Zároveň bol upozornený, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy je banka oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným.

23. Výzvou zo dňa 06. 02. 2017 banka vyhlásila úver predčasne splatným. Ku dňu vyhlásenia úveru predčasne splatným bola dlžná istina 1 057,78 Eur, úrok 89,64 Eur, poplatky 39,75 Eur. Žalobca predložil do konania doručenkou a podacie hárky k predmetným listinám na preukázanie, že výzvu žalovaný prevzal a uvedené oznámenie o postúpení pohľadávky a výzva banky boli dané na poštovú prepravu. Žalovaný napriek výzvam pohľadávku nesplnil. Do konania nepredložil dôkaz na preukázanie, že si svoju povinnosť plniť splnil.

24. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu, tak ako vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia.

25. Súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. zákonný úrok z omeškania dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ako sankciu zo zákona.

26. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 25,50 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 06. 02. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejme, že došlo k

zmeny záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnemu zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

27. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatnení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

28. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne

s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

29. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanému podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 32 % s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého bude o výške trov rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.